

På arbejde med VÆRDIGHED



At være på job og at hjælpe andre i job. De to ting smelter sammen for Kathrine Egelund, der ser sine kompetencer som psykolog brugt alsidigt hos Incita. Her er målet at udvikle det rummelige arbejdsmarked.

Vi bliver til stadighed mindet om 'Dovne Robert', der foretrak at leve af kontanthjælp frem for at tage et lavtlønnet arbejde. Ligesom vi husker satireprogrammet A-Klassen på DR2, hvor seere kunne følge fem arbejdsløse, der skulle gennemføre et otte ugers aktiveringsprojekt på et jobcenter for at få deres dagpenge.

Nævnte mediefortællinger har sat sindene i kog hos flere danskere og vidner om, at livet inden for eller uden for arbejdsmarkedet rører ved noget fundamentalt: menneskets værdighed.

- Der er en diskurs om, at beskæftigelsesområdet er lidt noget værre noget, hvor man ikke behandler folk ordentligt, siger psykolog Kathrine Egelund.

Som psykolog hos virksomheden Incita i Valby varetager hun til daglig individuelle samtaleforløb med borgere, som står uden for arbejdsmarkedet. Ofte har de andre og større problemer end ledighed. Og det er disse, Kathrine Egelund må tage højde for i processen med at hjælpe dem i beskæftigelse eller uddannelse igen. I kontrast til beskæftigelsesrådets ry for at være en beskidt branche føler hun lige modsat, at jobbet er meningsfuldt. For hendes opgave er at være med til at sikre, der ikke kræves noget af borgere, som er urealistisk.

En skattet faggruppe

Ifølge Kathrine Egelund kalder beskæftigelsesområdet på brede kliniske kompetencer, og som psykolog møder hun da også mange forskellige typer problemstillinger.

Ud over individuelle samtaler med borgere får hun opgaver som supervision og undervisning ude på arbejdspladser eller i forhold til sagsbehandlere. Her er hun som psykolog med til at bidrage til forståelsen af, hvad det er, som er vanskeligt – og hvad det realistiske næste skridt for det enkelte menneske er.

- Vi oplever, at vi er en ret skattet faggruppe og har stor relevans for at skabe en meningsfuld og virksom indsats, som er præget af værdighed over for de borgere, vi arbejder med. Som psykologer har vi ofte stor autoritet, når vi løser opgaver.

Når alvorlige hændelser som psykisk sygdom, stress, kræft eller hjerneskader rammer, bliver det svært for mange at vende tilbage til det arbejdsliv, der tidligere sikrede dem en værdig deltagelse. Her er kodeordet på Kathrine Egelunds job at danne bro mellem mennesker og arbejde – at finde en vej og en sammenhæng, hvor den enkelte kan fungere.

Her pointerer hun, at psykologer netop kan være med til at beskrive den enkeltes udfordringer mere indgående, så andre, herunder medarbejdere og sagsbehandlere, også forstår det. Særligt er det at være med til at holde kompleksiteten oppe en af psykologens store kompetencer.

- Og det skal vi blive ved med, lyder hendes opfordring, for tingene er komplekse – også i beskæftigelseslovgivningen. Når vi tænker, at 'Dovne Robert' bare skal arbejde, er det er mere nuanceret end som så.

Direktør i Incita, Niels Peter Pedersen, fremhæver, at psyko-



logens kompetencer er en vigtig brik i spillet om, hvordan sygemeldte bringes tilbage på arbejdsmarkedet igen. Især når det kommer til diskussioner om balancen mellem at passe på borgeren, og hvor meget man må presse på, kommer psykologien i spil.

Sygemeldte var tidligere en 'fredet' gruppe, men med de mange lovændringer og en presset samfundsøkonomi er der i dag fokus på hurtigst muligt at få folk gjort raske, så de kan komme tilbage til arbejdsmarkedet igen. Dette kastede TTA-indsatsen af sig (Tilbage Til Arbejde). Her blev det meget tydeligt, hvordan man kan bruge psykologer til andet end behandling.

At befri folk fra skammen

Kathrine Egelund pointerer, at fordi beskæftigelse handler om noget, der er tæt på menneskers eksistens og den betydning, vi har i det store fællesskab, er arbejdet som psykolog i beskæftigelsesindsatsen meget væsentligt.

Fx varetager hun opgaver ved som mentor at støtte unge voksne, som på grund af psykiske problemstillinger er marginaliserede



Kodeordet er at danne bro mellem mennesker og arbejde – at finde en vej og en sammenhæng, hvor den enkelte kan fungere

i forhold til uddannelse og arbejdsmarkedet. Sammen med den unge søger hun at identificere, hvordan de psykiske symptomer og vanskeligheder skaber udfordringer i en studie- og arbejdsmæssig sammenhæng, og i samarbejde med andre faggrupper finder hun måder at tage hensyn til udfordringerne på. Det handler også om at opsøge ressourcer og interesser og ad den vej finde en bæredygtig og realistisk vej videre.

- Folks forsørgelse og økonomi er på spil. Det handler også om >



Et job i beskæftigelsesindsatsen er meget alsidigt og giver gode lærings- og udviklingsmuligheder som psykolog

- > værdighed. Der er noget identitetsmæssigt på spil, som netop handler om, hvad jeg kan bidrage med. Derudover handler det også om at befri folk fra skammen til fordel for at forstå sig selv og sine udfordringer.

Ifølge Incitas direktør er psykologerne ofte med i de lidt sværere forløb, fx udviklingsforløb, når en borger er truet, og spørgsmålet er, om han eller hun kan komme tilbage til arbejdsmarkedet. Eller der kan være tale om misbrug, hvad der både indeholder sundhedsmæssige og sociale problemstillinger, og hvor psykologens rolle også er at agere mentor.

Når folk står uden for arbejdsmarkedet, er det ved lovgivning bestemt, at der skal gøres noget for at bringe dem nærmere arbejdsmarkedet. Og Kathrine Egelund har den erfaring, at det er de færreste, der ikke ønsker at have et virke uden at have en god grund til det.

- Det, vi kan hjælpe med, er at skabe en forståelse af, hvorfor et menneske står uden for arbejdsmarkedet. Vi går ind i og beskri-



udfordrende og dynamisk og kan føre én i mange retninger. Lovgivningsmæssigt sker der konstant noget

nyt, det være sig pensionsreformer, kontanthjælpsreformer, uddannelsesreformer, sygedagpengereformer, der også indebærer nye opgaver og udviklingsmuligheder for psykologer.

- Du kan få lov til at teste forskellige ting af og undersøge, hvad det er, der interesserer dig mest, og hvilke specialer og målgrupper det er du synes er mest spændende at arbejde med, påpeger han.

Kathrine Egelund fremhæver, at et job i beskæftigelsesindsatsen er meget alsidigt og giver gode lærings- og udviklingsmuligheder som psykolog.

- At arbejde under beskæftigelseslovgivningen betyder at arbejde under et område med stor politisk og samfundsmæssig bevågenhed, og hvor der forsøges med mange typer indsatser. Psykologer viser sig ofte at have en oplagt faglighed i forhold til fx metodeudvikling.

- I forhold til mine opgaver kan jeg have faglige drøftelser med læger, fysioterapeuter, socialrådgivere, virksomhedskonsulenter – det skaber en faglig dynamik med flere perspektiver og løsningsforslag. Jeg kan godt lide den kultur, det kaster af sig, at vi er forskellige faggrupper.

- Jeg føler, at min udvikling hele tiden er i gang, fordi opgaverne karakter hele tiden er så skiftende. Hvis man er en ung psykolog, kan man virkelig lære meget ved en arbejdsplads som her – det er selvfølgelig også en stor udfordring. Fra misbrug hen over psykiske lidelser til noget mere neuropsykologisk til sociale problemstillinger. Du får set og prøvet lidt at hvert. Du har individuelle forløb, hvor du er inde ganske kort mens andre følger du rigtig lang tid. Du skal lave korte udredninger og undervise grupper – fx borgere med kroniske smerter, depressioner og stress. Undertiden kommer vi ud i virksomheder og underviser medarbejdere. Det er den form for alsidighed, jeg godt kan lide. ■

Ditte Darkó, stud.psych.

BAGGRUND

Artiklen bringes i forbindelse med Psykologkampagnen, som retter opmærksomheden mod de jobmuligheder, psykologer ofte er mindre tilbøjelige til at rette blikket mod.

Se Psykologkampagnen.dk.

ver, hvad er det for nogle vanskeligheder, der er tale om. Hvis vi tager et tilfælde som ”Dovne Robert”, så kan vi kvalificere det ved at oversætte det til livsvanskeligheder af en eller anden karakter. På den måde bliver det lettere at forstå, hvad der skal til, for at den enkelte kan nærme sig arbejdsmarkedet igen.

Et springbræt til fremtiden

Niels Peter Pedersen opfordrer derfor nyuddannede psykologer til at overveje beskæftigelsesindsatsen som arbejdsområde, da det er